

SHERLOCK HOLMES

A ZTRACENÁ
ZÁVĚŤ

GEORGE MANN

SHERLOCK HOLMES
A ZTRACENÁ ZÁVĚŤ

Copyright © 2013 by George Mann
published by arrangement with Titan Publishing Group Ltd.

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Šárka Králíková, 2022
Cover © Kreativní bojovníci s.r.o., 2022
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2022

twitter.com/knihydobrovsky
www.facebook.com/KnihyDobrovsky.cz

ISBN 978-80-277-2724-7 (pdf)

GEORGE MANN

SHERLOCK HOLMES
A ZTRACENÁ ZÁVĚŤ

VENDETA

PŘEDMLUVA

DR. JOHN H. WATSON, MD

V zájmu úplnosti jsem, kromě svých vlastních záznamů o případu, do svého vyprávění zahrnul i výňatky z osobních výpovědí některých klíčových hráčů této velice neobyčejné záhady, které zhruba popisují události, jež se odehrávaly, zatímco jsem byl zaměstnán jinými záležitostmi.

Za přesnost těchto výpovědí se tedy nemohu zaručit (a dokonce bych rád čtenáře varoval, že v některých případech jsou jednoznačně nedůvěryhodné), ačkoli tam, kde jsem je použil, odpovídají mému chápání toho, co se skutečně událo, a pomáhají lépe osvětlit bezpočet spleťostí tohoto případu.

Výpovědi inspektora Charlese Bainbridge ze Scotland Yardu však zcela důvěřuji a věřím, že zejména jeho popis vyšetřování případu *železných mužů* je pravdivým a úplným výčtem toho, co se doopravdy odehrálo. Jisté ujištění snad čtenáři poskytne vědomí, že inspektor Bainbridge souhlasil, aby byl jeho popis událostí – tak, jak jsem jej interpretoval a zaznamenal já, Dr. John Watson – vydán spolu s mým vlastním skromným vyprávěním.

Zbývá mi už jen dodat, že navzdory občas pozoruhodné povaze výpovědí a šokujících událostí, jež popisují, je vše, co je tu zapsáno, pravdivé.

Z VÝPOVĚDI
PANA OSWALDA MAUGHAMA

Probudil mne zvuk tříštěného skla.

Vylekaně jsem se posadil na posteli a srdce mi prudce bušilo. Byla tma – dlouho po půlnoci – a zprvu jsem se domníval, že někdo rozbil okno a pokouší se vniknout do domu.

Zamrkal jsem, abych zaplašil spánek, a čekal, až se mé oči přizpůsobí chmurnému šeru. Dům byl, až na vzdálené tikání pendlovek na chodbě, úplně tichý. Zadržel jsem dech a nervózně naslouchal, zda neuslyším nějaký pohyb. Nic.

Okamžik napětí se protahoval.

Vlastní myšlenky mi připadaly pomalé – jestli z toho, jak jsem byl hrubě vytržen ze spánku, nebo z velkého množství klaretu vypitého během večerních oslav, to jsem nedovedl poznat. Zavřel jsem oči a cítil, jak mě láká nevědomí. Přesvědčil jsem sám sebe, že jsem si ty zvuky jen představoval a že není nutné vstávat ani si dělat starosti. Byl to jen sen...

Již jsem znovu usínal, když jsem na podestě zaslechl pohyb – kroky doprovázené tichým brbláním huhlavého hlasu. Napřímil jsem se s vědomím, že mé dřívější obavy nebyly neopodstatněné.

Nejsem přirozeně odvážný člověk, ovšem nemohl jsem dovolit, aby se případný vetřelec beztrestně pohyboval po domě. Vyklouzl jsem zpod pokrývky a na bosých nohou mne zastudila studená prkna podlahy.

Obezřetně a tiše jsem přešel přes místnost. Na okamžik jsem se zarazil a poslouchal a z podesty jsem uslyšel další mumláni.

Otočil jsem klíč v zámku a otevřel dveře. Při zavržení starých pantů jsem se nakrčil. Vyhlédl jsem ven. Nad schody stála stinná postava, obklopená rozptýleným světlem z lampy. Když mne zaslechla, otočila se a já si s úlevou uvědomil, že je to jen můj strýc Theobald.

„Ach, díky Bohu,“ zvolal roztřeseným hlasem. „To jsi ty, Oswalde? Pomůžeš mi, že ano? Nejsem si jist, co mne to dnes v noci popadlo.“

Rozrazil jsem dveře, přehodil si župan přes ramena a uvázal si pásek kolem pasu. Poté jsem se vykročil na chladnou podestu. Spatřil jsem Jemimu, černobílou kočku strýce Theobalda, jak mu tancuje kolem nohou. Hlasitě mňoukala a třela se mu o lýtka.

„Ano, ano, Jemimo. Už jen chvíli. Oswald mi pomůže.“

Přešel jsem přes chodbu, prkna pode mnou vrzala. „Strýčku?“ zeptal jsem se znepokojeně, „proč nejsi v tuto hodinu v posteli?“ Vypadal ztrhaně a jeho oči se utápěly ve stínech. „Nevypadáš dobře. Dovol mi, abych ti pomohl.“ Chytil jsem jej pod paži, abych jej podepřel.

Strýc Theobald byl postarší muž a v uplynulých měsících mně a mým bratrancům dělalo veliké starosti jeho zhoršující se zdraví. Nicméně té noci vypadal ještě popleteněji než obvykle. Vzal jsem si od něj lampu a pozvedl ji tak, abych dobře viděl. Theobaldův obličej byl bledý a ztrhaný a bezpočet jeho vrásek vrhal na kůži ostré stíny. V jasném světle přimhouřil oči a já lampu znovu sklonil.

„Děkuji ti, můj chlapče. Děkuji. Poněkud se mi motá hlava. Rozlil jsem pití... víš...“ zapotácel se a poklesla mu ramena. Dlouze, proctitěně si povzdechl. „Jsem starý, Oswalde, starý a nemohoucí.“ Zněl hořce, jako by nesl velké břímě a trápilo jej, že nedovede vykonat úkony, které pro něj byly před pouhými několika měsíci naprosto přirozené.

„Strýčku, ty schody jsou zrádné a očividně nejsi ve stavu, ve kterém bys po nich mohl chodit bez pomoci. Opravdu bys to neměl dělat,“ řekl jsem. Jemně jsem jej plísnil, ale snažil jsem se nemluvit blahosklonně. „Měl jsi zavolat Agnes. Nebo jednoho z nás.“ Povzdechl jsem si. „Víš co? Sám ti donesu další sklenici vody.“

Strýc Theobald se smutně usmál. „Vždy jsi byl starostlivý chlapec, Oswalde,“ odvětil a poplácal mě po paži. „Také jsem tady Jemimě slíbil trochu kuřete. Postaráš se o to, až budeš dole, prosím?“

„Kuřete?“ otázal jsem se a protřel si oči. Stále jsem byl rozespalý a zoufale jsem toužil vrátit se do postele, ale nemohl jsem dovolit, aby strýc Theobald bloudil potmě po domě.

„Přesně tak. Zbytky z večírku. Řekl jsem Agnes, aby dala trochu na talíř a schovala ho do spíže.“ Zasmál se. „Nechtěl jsem, aby o to Jemima přišla, víš?“

Shlédl jsem na kočku, která mu stále mňoukala u nohou. „Rozmazluje tě, Jemimo,“ řekl jsem a pousmál se. Sklonil jsem se a podrbal ji za ušima. „Postarám se o to, strýčku.“ Napřímil jsem se a chytil jej za paži. „Nejdřív tě ale doprovodím zpět do postele.“

„Dobrá,“ odpověděl vděčně a mírně se o mě opřel. Pomalu jsme se šourali přes podestu k jeho ložnici, kde jsem jej navedl k posteli. Opatrně jsem se vyhýbal skleněným střepům z rozbité sklenice. Tam, kam sklenice dopadla, byla prkna vlhká, ale většina vody otekla pryč. Zůstaly jen střepy, které se leskly v mihotavém světle lampy.

Jemima nás následovala, a když si strýc Theobald přetahoval těžké příkrývky přes nohy a podkládal si záda polštáři, vyskočila na postel a hlasitě zamňoukala.

„Mrzí mě to, Jemimo,“ řekl strýc Theobald spiklenecky. „Slyšela jsi ho. Musím poslouchat rozkazy. Ale když půjdeš s Oswaldem, dá ti to kuře, co jsem ti slíbil.“

Na okamžik jsem zaváhal, jako bych bláhově čekal, že kočka na to, co jí strýc Theobald pověděl, odpoví a bude mne následovat, ovšem zdálo se, že byla odhodlaná trápit toho nebožáka celou noc. Vypadalo to, že se od něj nechce hnout ani na krok, jako by – a uvědomuji si, jak směšně to zní – měla nějaký šestý smysl, kterým vycítila to, co se teprve mělo stát.

V tu chvíli jsem samozřejmě nic z toho nevěděl a připisoval jsem to pouhým rozmarům zvířete, které bylo vždy mazlíčkem strýce Theobalda, a nikoho jiného, a které jej následovalo, zatímco bloudil z jednoho prázdného pokoje do druhého a vířil ve starém domě prach a vzpomínky. Občas se zdálo, jako by sám strýc Theobald patřil do minulosti a jako by Jemima byla jediným důvodem, proč zůstává mezi živými.

„Udělej si pohodlí a já se za chvíli vrátím s vodou,“ pravil jsem.

Vyšel jsem z pokoje a zamířil ke schodům. Jednou rukou jsem se držel zábradlí, zatímco jsem sestupoval do zšeřelé chodby.

Nepřipadalo mi nutné rozsvěcovat lampy na stěnách, a tak jsem si musel vystačit s mihotavou petrolejkou. Přešel jsem po studené mramorové podlaze chodbou až do kuchyně. Černočerná tma byla strašidelná. Jedinými zvuky bylo šustění mého županu, tiché pleskání mých bosých nohou a můj dech, jak jsem pospíchal přes kuchyň do spíže.

Našel jsem talíř s kuřetem a položil jej na podlahu v kuchyni vedle Jemiminy misky s vodou. Potom jsem odložil lampu na stůl, natočil z kohoutku do sklenice vodu a vypil ji. Pak jsem ji znovu naplnil pro strýce Theobalda. Sebral jsem lampu a pospíchal zpět nahoru, abych se co nejdřív vrátil do postele.

„Já vím, já vím. Taky jsem z toho zklamaný, holka. Nedokážu si ani donést sklenici vody, aniž bych způsobil povyk.“ Strýc Theobald mluvil s Jemimou, a když jsem jemně zaklepal na jeho otevřené dveře, vzhlédl a pozval mne dál. „Ach, děkuji ti, Oswalde. Jsi hodný chlapec.“

„Už mnoho let nejsem chlapec, strýčku,“ dobíral jsem si jej s úsměvem.

„Ne, ne, samozřejmě, že ne,“ odvětil a zasmál se.

„Tak tady to máš,“ řekl jsem a položil mu sklenici na noční stolec. „Ráno pošleme Agnes, aby ten nepořádek uklidila,“ ukázal jsem na zbytky rozbité sklenice. „Prospi se a dej si pozor, abys na ty střepy nešlápl, až budeš vstávat.“

Strýc Theobald si povzdechl. Natáhl se pro vodu a pomalu ji usrkával. „Tak dobrá.“ Vrátil sklenici na stolec a zabořil se do polštářů, oči se mu již zavíraly. „Dobrou noc, Oswalde.“

„Dobrou noc, strýčku. Dobře se vyspi,“ řekl jsem a stáhl jsem petrolejku. „A dobrou noc i tobě, Jemimo.“ Vyplížil jsem se z pokoje a tiše přešel přes podestu k vlastní ložnici, kde jsem ulehl do postele a brzy upadl do hlubokého, klidného spánku.

Probudil jsem se, když jsem uslyšel, jak někdo chodí po domě, otevírá a zavírá dveře, pouští vodu a přechází po schodech. Bylo stále brzy – odhadoval jsem to na šestou ráno. Unaveně jsem zasténal, zvedl jsem se na loket a zamrkal, abych se úplně probudil.

Vylekalo mne, když mi něco přistálo na hrudi. Shlédl jsem a spatřil jsem Jemimu, která na mne zírala žalostnýma očima.

„Ahoj, Jemimo, co tady děláš? To už je ráno? Musel jsem nechat pootevřené dveře.“ Pohladil jsem ji na hlavě a ona šťastně zamňoukala. „Kde je strýček Theobald, hm? Předpokládám, že je téměř čas na tvou snídani, že? Snědla jsi to kuře?“ Zvědavě na mě hleděla s hlavičkou nakloněnou na stranu. Povzdechl jsem si. „Vidíš, a teď to dělám i já. Povídám si s kočkou...“ Vyděsil jsem se, když jsem zaslechl strašlivý, uši trhající výkřik. Byl to asi nejhorší zvuk, jaký jsem kdy slyšel – surový, vyděšený křik ženy.

„Agnes!“ zavolal jsem a odhodil příkrývky tak prudce, až se Jemima rozplácla na posteli. Vyběhl jsem na podestu. „Agnes?“

Slyšel jsem, jak nařiká na chodbě pode mnou. Pospíšil jsem si nad schody a spatřil, jak se choulí na spodním schodu. Byla ke mně otočená zády a pomalu se kolébala na kolenou. Hrbila se nad něčím velkým, co jsem ze svého úhlu neviděl.

„Agnes? Co se děje? Co se stalo?“ zeptal jsem se s hrůzou v hlase. Vyzrazil jsem za ní dolů ze schodů. Slyšel jsem, jak se za mnou otevírají dveře – křik služebné vyburcoval i zbytek domácnosti a všichni se pospíchali podívat, co se děje.

„Ach, pane Oswalde,“ hlesla Agnes mezi vzlyky, „stalo se strašné neštěstí. Pan Theobald...“ Zhluboka se nadechla a posunula se do strany, abych viděl. Na mramorové podlaze leželo tělo mého strýce. Krk měl ohnutý v nepřirozeném úhlu a z nosu mu vytékala krev, která se na podlaze slévala do kaluže. Jednu paži měl zlomenou, oči otevřené a strnulé. V žaludku jsem pocítil osten hrůzy.

„Dobrý bože!“ vykřikl jsem a seběhl zbytek schodů. „Musel v noci spadnout!“ Klesl jsem na kolena, abych se pokusil nahmatat puls, ale zjistil jsem, že se jej nedokážu dotknout. Byl velmi bleďý a viděl jsem, že už nedýchá. „Je...?“ zakoktal jsem, ačkoli jsem odpověď už znal.

„Ano, pane,“ vzlykala Agnes, která nedokázala zastavit slzy. „Je... on...“, fňukala. „Sir Theobald je mrtvý.“

Ze všech dobrodružství Sherlocka Holmese, která jsem v průběhu let zaznamenal, přetrvává v mé mysli záhada obklopující úmrtí sira Theobalda Maughama stále jako jedna z nejvíce znepokojujících a nepochybně nejpohnutějších.

Po mnoho let jsem přemýšlel, zda ji vůbec sepíši, částečně kvůli citům oné tragédií postižené rodiny, ale zrovna tak proto, že jsem nevěděl, jak bych mohl tak propletenou síť zrady a klamu zaznamenanat.

Vše začalo jednoho podmračeného večera na konci října roku 1889. Domácí povinnosti mě téměř celé dva měsíce držely mimo Baker Street a dlouhé léto ustoupilo plodnému, mírnému podzimu. Ulice zahalovala nízkou ležící mlhou, která se vinula kolem plynových lamp a zjemňovala ostré linie města. Nestydím se přiznat, že jsem byl šťasten, užíval jsem si manželského života a mé myšlenky byly na hony vzdálené vraždám, vydírání a všem druhům zločineckých aktivit, které obvykle zpestřovaly dobu, již jsem trávil s Holmesem.

Na druhou stranu samotný Holmes nedokázal najít případ, který by zaujal jeho pozornost, a znovu upadl do jedné ze svých nesnesitelných černých nálad. Povaloval se v bytě ve svém prastarém rozedraném županu, nepřetržitě kouřil dýmku a oddával se svému zavrženíhodnému užívání chemických látek. Ve své omámené letargii se vzdal veškerého smyslu pro čistotu a slušnost. Byt byl posetý odloženými šálky od čaje, navršenými talíři a hotovou lavinou pohozených novin. Paní Hudsonová odmítla v uplynulém týdnu do jeho pokojů nadále vstupovat. Mne to ráno do města a na Baker Street přivedl spěšně naškrábaný vzkaz, který mi poslala.

Pospíchal jsem do bytu s tím, že Holmese za jeho lhostejné chování pokárám. Ze zkušenosti jsem věděl, že mé plísnění ho ze znuďenosti pravděpodobně nevytrhne, ale cítil jsem nutkání se o to i tak pokusit, kvůli němu a také kvůli nebohé paní Hudsonové.

Když jsem vstoupil do místnosti, seděl zády ke mně ve svém křesle u ohně. Bosé nohy si položil na malý stolek a zdánlivě nahodile přejížděl smyčcem přes struny houslí, takže drsně a neharmonicky vrzaly – což celkem odpovídalo mé vlastní náladě.

„Holmesi!“ zvolal jsem podrážděně. „Co si u ďasa myslíte, že děláte? Chudák paní Hudsonová je úplně bez sebe! Přestaňte na chvíli trýznit ten nebohý instrument a vyslechněte svého starého přítele!“

K mému uspokojení vrzání zničehonic ustalo.

„Ach, Watsone!“ odvětil potěšeně Holmes. „Ano, vlastně jsem vás celkem očekával,“ pokračoval malátněji.

To mi poněkud sebralo vítr z plachet. „Skutečně?“ pravil jsem trochu pohoršeně.

„Přirozeně,“ odvětil Holmes a přezíravě mávl rukou. Odložil housle a otočil se na křesle, aby na mne pohlédl. Viděl jsem, že má rudý župan přehozený přes roztřepený černý oblek – obojí bylo plné dírek od žhavého tabáku a skvrn od chemických látek. Oči měl zastřené a utopené ve stínech; očividně na tom nebyl nejlépe.

„Pak tedy víte, že mi paní Hudsonová poslala dopis?“ zeptal jsem se odevzdaně. Už jsem se s ním nechtěl přít. Nyní jsem myslel jen na to, jak bych mohl svému příteli pomoci a vrátit jej na správnou cestu.

Holmes sundal nohy ze stolku, uklidil housle na podstavec a vytáhl si dýmku a váček s tabákem. Začal dýmku plnit a palcem zatlačoval tabák do hlavičky. „Ano, ano, Watsone. Paní Hudsonová je velice předvídatelná a vy, můj drahý doktore, jste tvorem jednoduchých zvyků. Ten dopis byl tou nejmalichernější záležitostí.“ Škrtl zápalkou a zabafal z dýmky, dokud tabák nezačal se suchým zapraskáním hořet.

„O čem to proboha mluvíte, Holmesi?“ zeptal jsem se. Jeho hry mne dost dráždily. Chtěl jsem si s ním upřímně pohovořit o jeho nedávném chování a nemohl jsem se zbavit dojmu, že mne zaplétá do takových maličkostí, abych zapomněl na svůj skutečný cíl. „Přestaňte mluvit v hádankách. Nenavštívil jsem vás již celé týdny. Varovat vás nemohlo nic jiného než ten dopis.“

„Je to skutečně bezvýznamná záležitost. Sotva stojí za zmínku,“ pronesl a pokrčil rameny. Jeho tón stěží potlačované povýšenosti však zrazoval jeho opravdový záměr – pohrávat si se mnou.

„Holmes!..“ pravil jsem popuzeně.

Pobaveně si povzdechl. „Paní Watsonová jela navštívit svou matku v Sussexu, že ano?“

„Ano...“, řekl jsem zmateně. „Ale... jak to můžete vědět?“

Holmes se zasmál. „Vskutku, Watsone. Je to jen prostá dedukce. Copak vaše tchyně neměla minulý týden narozeniny? Stejně jako každého dvanáctého října uplynulých třiasmdesát let?“

„To ano...“ potvrdil jsem.

„Vzhledem k tomu, že vím, že jste byli s paní Watsonovou minulý týden na výletě v Northumberlandu – ve svém posledním dopise jste se zmínil o blížící se zdravotní procházce – zdá se naprosto logické, že si paní Watsonová přála navštívit svou matku neprodle ně po vašem návratu.“ Holmes dlouze potáhl z dýmky a pomalu vypouštěl dým z nosu, zatímco mne pozoroval. „Tedy,“ pokračoval, „vzhledem k tomu, že jste svědomitý muž, je zřejmé, že jste se cítil zavázán vrátit se co nejdříve ke svým pacientům. Je naprosto snadné dospět k závěru, že jste se rozhodl nepřipojit se ke své ženě na návštěvě u příbuzných.“

„To nemohu popřít,“ pravil jsem a pokrčil rameny.

„Zůstal jste tedy sám a vsadím se, že jste včera večer pojedl ve svém klubu a užíval si společnosti kolegů lékařů. Dnes ráno, když jste vyřídil své povinnosti – a ještě předtím, než jste spočinul zrakem na nepochybně melodramatickém vzkazu od paní Hudsonové – jste se rozhodl využít příležitosti a navštívit svůj starý byt a svého přítele Sherlocka Holmese.“ Svůj projev zakončil mávnutím ruky. Poté znovu sevřel dýmku do zubů, zabořil se do hlubin křesla a upřel pohled na poskakující plamínky v krbu.

Těžce jsem si povzdechl. „Jako obvykle, Holmesi, vysvětlujete to tak logicky, že se zdá naprosto samozřejmé, že jste mne očekával. Ale poslouchajte, toto vaše zhoubné chování musí přestat. A co se týče toho jedu, který si pícháte do žil... víte, jaký na to mám

názor. Chci říci... jen se rozhlédněte kolem. A pohlédněte na sebe!“ Zděšeně jsem ukazoval kolem sebe a uvědomil jsem si, že zatímco jsem mluvil, tón mého hlasu se změnil. Málokdy jsem zvyšoval hlas, obzvláště ne na drahého přítele, přesto věřím, že Holmes chápal, že mé rozhořčení pramenilo výhradně z obav o jeho zdraví.

Vyndal si dýmku z úst a položil si ji do dlaně levé ruky, jako by ji potěžkával. Vzhlédl ke mně a oči mu hrály pobavením. Když promluvil, jeho hlas byl klidný a tón bodrý, jako by na můj výlev již zapomněl. „Uklidněte se, drahý Watsone, nechcete přece zastražit našeho hosta. Očividně je poněkud nerozhodným zástupcem své třídy.“

„Hosta, Holmesi?“ zamumlal jsem poněkud neklidně.

„Vskutku, Watsone,“ odvětil Holmes a mávl dýmkou. „Vaše načarování je opět dokonalé.“

„To je už příliš, Holmesi. Chcete mi říci, že očekáváte hosta? Tedy někoho jiného než mne?“ Vzhledem k Holmesově neupravenému vzhledu a ke stavu jeho bytu mi to přišlo nemyslitelné. Nemohl jsem uvěřit, že by byl ochoten přijmout klienta v tak neuklizeném pokoji. To bylo moc dokonce i na něj!

„Svým způsobem ano. Víím, že do několika minut mi u dveří zazvoní muž se skutečně bolestným problémem a bude žádat mou radu. Je to muž zhruba sto osmdesát centimetrů vysoký, třicátník a napadá na jednu nohu. Nikdy nebyl vojákem, což naznačuje, že mu nohu poškodila nějaká dětská choroba nebo nehoda. Je nerozhodný a nervózní. Předě dvěma dny se stalo něco strašného a on si kvůli tomu vzal dnes drožku a vydal se přes celé město, aby vyhledal mou pomoc.“ Holmes byl během hovoru čím dál rozrušenější a nyní seděl na samém okraji křesla, mezi palcem a ukazováčkem svíral hlavičku dýmky a pozorně na mě hleděl.

„Vy toho muže znáte?“ otázal jsem se a přemýšlel, jakou hru to hraje.

„Vůbec ne, Watsone,“ řekl Holmes a zasmál se. „Ještě jsme se neseznámili.“

„Pak tedy nechápu, proč očekáváte jeho příchod,“ povzdechl jsem si a rezignovaně jsem se poddal této malé hře mého přítele.

Přinejmenším ho aspoň vyburcovala ze zádumčivosti. „Vážně, Holmesi, vaše hry jsou někdy nanejevš rozčilující.“

Holmes se škodolibě usmál. „Vše má svůj čas, Watsone. Vše má...“ zarazil se, když hlasitě zazvonil domovní zvonek. „Ha! Už je tady,“ vyskočil plný energie ze židle. Rozvázal si župan, zarazil ruce do kapes kalhot a dýmku sevřel do zubů. Chvíli přecházel sem a tam před krbem. Znovu zazvonil zvonek a já na chodbě pod námi uslyšel spěšné kroky paní Hudsonové. O okamžik později zavrzaly hlavní dveře a následoval mužský hlas – nezřetelný, ale jednoznačně váhavý.

Holmes téměř přeskočil hromadu svazků vázaných v kůži, přešel přes pokoj ke mně a srdečně mne rukou poplácal po rameni. „Nuže, Watsone,“ pravil přes náustek dýmky, „buďte tak hodný a zaměstnejte jej chvílku, než se stihnu převléknout.“

„Ale... já...“ koktal jsem, ale marně, Holmes už rychle odcházel ke dveřím do ložnice. „Ale Holmesi!“ zavolal jsem za ním zoufale, „podívejte se, jak to tu vypadá!“

Zrovna tak bych mohl házet hrách na stěnu, Holmes místo odpovědi jednoduše práskl dveřmi a zanechal mne uprostřed pokoje, který vypadal spíše jako bitvou zjizvené rozvaliny Kábulu než jako salon britského gentlemana. Byl jsem obklopen smetím, ale na schodech jsem již slyšel kroky našeho hosta.

„Předpokládám, že to prostě budu muset udělat sám,“ zamumlal jsem zkroušeně a s hrůzou se rozhlédl kolem. Nikdy jsem si domácí práce neužíval, jenže stav Holmesova bytu byl přímo hanebný. Někdo to místo prostě musel poklidit, aby Holmes mohl získat další případ k vyšetřování.

Začal jsem spěšně sbírat špinavé talíře a strkal jsem je do kredence, aby nebyly vidět. Doufal jsem, že mi to chudák paní Hudsonová odpustí. Pak jsem na velkou a nepěknou hromadu naskládal odhozené noviny a bez okolků jsem je hodil za pohovku. S prachem jsem nemohl mnoho udělat, ale přešel jsem k oknu a otevřel ho dokořán, abych dovnitř vpustil sice studený, ale čistý vzduch.

„Tak. To bude muset stačit,“ zamumlal jsem tiše.

Jako by mi náš host četl myšlenky, zaslechl jsem zdvořilé zakle-
pání na dveře salonu. Uhladil jsem si sako, zhluboka se nadechl
a pokusil se zaplašit veškeré nepříjemné pocity. Přešel jsem ke dve-
řím, otevřel je a spatřil jsem muže, který téměř přesně odpovídal
Holmesovu popisu. Zdvořile jsem se usmál. „Ach... pojdte dál,“
pravil jsem a ustoupil stranou, aby mohl vejít.

„Pan Sherlock Holmes?“ zeptal se nervózně a nabídl mi pravici.

„Obávám se, že nikoli,“ odvětil jsem a omluvně pokrčil rameny.
„Jmenuji se Watson, doktor John Watson, a jsem společník pana
Holmese.“

Zdálo se, že se nově příchozímu ulevilo. Otočil se zpět ke schodi-
šti, jako by chtěl odejít. „Možná tedy, že bych se měl zastavit jindy?“

„Vůbec ne,“ ujistil jsem ho. „Pan Holmes za okamžik přijde. Pro-
sím, posadte se.“

Ke své úlevě jsem za sebou zaslechl kroky. Otočil jsem se a spatřil
Holmese. V černém obleku a bílé košili vyhlížel bezchybně. Zářivě
se usmál. „Dobrý večer, pane...?“

„Maugham,“ odvětil ten muž. Ramena mu poklesla, snad úlevou
nebo rezignací. „Peter Maugham, pane.“

„Nuže, pane Maughame,“ pravil Holmes, „prosím, posadte se
k ohni a zahřejte se. Doktor Watson vám donese skleničku na uklid-
nění.“

„Cože?“ řekl jsem zaraženě. „Ach, ano. Jistě.“

„Děkuji, pane Holmesi. Jsem opravdu velice rozrušený. Jsem již
téměř na konci svých sil,“ řekl Maugham, rozepnul si kabát a podal
jej Holmesovi. Posadil se na křeslo, kde jsem dříve seděl já, a já si
povzdechl.

Přešel jsem ke kredenci, abych našel čistou sklenku. Doufal jsem,
že nebudu muset otevřít dvířka a odhalit tak ty otřesně špinavé
talíře uvnitř. Naštěstí stála čistá sklenička na stříbrném tácu vedle
karafy. Nalil jsem do ní brandy a podal ji našemu hostovi, poté jsem
si mezi smetím na pohovce našel volné místo a posadil se. Holmes
se na mne pobaveně usklíbl.

„Mnohokrát děkuji, doktore Watsone,“ řekl Maugham. Usrkl a vděčně přikývl.

„Nuže, pane Maughame, vidím, že vás něco trápí. Mohu vás ujistit, že já a doktor Watson si váš případ vyslechneme bez předpokladů a žádáme vás jen o to, abyste mluvil upřímně a co nejpřesněji dovedete,“ řekl Holmes a vrátil se na své vlastní křeslo naproti Maughamovi. „Nevynechejte žádné podrobnosti, nehledě na to, jak malicherné a bezvýznamné vám možná připadají.“

„Udělám, o co žádáte, pane Holmesi, neboť skutečně potřebuji vaši pomoc,“ pravil Maugham vážně.

„Výtečně. Tak tedy, mohl byste nám vypovědět, proč jste nás vyhledal?“ Holmes si vzal dýmku a pohodlně se usadil, aby hosta vyslechl.

Maugham si odkašlal. „Před dvěma dny, pane Holmesi, se událo něco příšerného, co mi navždy změnilo život. Přišel jsem o všechno. Jsem na mizině.“ Znovu usrkl brandy a já si povšiml, že se mu chvěje ruka.

„Před dvěma dny, jistě...“ Holmes po mně střelil pohledem a pozvedl jedno obočí. „Prosím, pokračujte, pane Maughame.“

„Moje sestřenice měla právě narozeniny. Celá naše rodina se sešla v domě mého strýce sira Theobalda Maughama. Sir Theobald je – *byl* – osamělý muž, neměl žádné vlastní děti. Víte, Maughamovi nedostali do vínku to nejpevnější zdraví. Sourozenci sira Theobalda všichni zemřeli již před nějakou dobou – má matka na vážný případ chřipky, strýc na chřadnutí a další strýc ve válce v Afghánistánu.“ Maugham vypadal ztrápeně, když vypočítával strašlivé osudy, které postihly jeho příbuzné.

„Vskutku nešťastná rodina,“ řekl jsem.

„Celkem ano,“ souhlasil Maugham. „Kvůli tomu všemu žil sir Theobald v tom svém velkém domě sám. Zbožňoval však svou neteř – mou sestřenicí Annabel – a při příležitosti jejich narozenin nás všechny pozval na oslavu.“

Celkem jsme si to užili, Annabel, Joseph, Oswald i já. Sir Theobald byl ve svém stáří poněkud výstřední, ale všechny nás potěšilo, když

jsme viděli, jak dobrou má náladu. Do postelí jsme odešli pozdě, všichni byli veselí a uzarděli. Já jsem sira Theobalda odvedl do postele.“ Maugham se na okamžik odmlčel, jako by si potřeboval utříbit myšlenky.

„Následující den ráno mne ale vytrhly ze spánku výkřiky služebné, které probudily i mé bratrance a sestřenici. Všechny jsem je potkal na podestě, když jsem vyběhl ze své ložnice. Přivítal nás pohled, na který nikdo z nás do smrti nezapomene. Agnes klečela pod schody, skláněla se nad pokrouceným tělem mého strýce a tvář měla zkřivenou šokem.“

Holmes chvíli mlčel, aby uctil závažnost slov našeho hosta. „Přijměte, prosím, mou upřímnou soustrast, pane Maughame,“ pronesl tiše. „Můžete mi říci, jestli jste usoudili, že spadl?“

„Ano,“ odvětil Maugham vážně. „Ano, nepochybně. Do domu přijel policejní lékař a řekl, že je naprosto zřejmé, že té noci spadl. Příšerná nehoda. Vždy jsme jej před tím schodištěm varovali. Je velice zrádné.“

„V noci jste neslyšel nic, co by vás probudilo?“ zeptal se Holmes.

Maugham zavrtěl hlavou. „Ne. Ovšem poněkud jsem to přehnal s vínem, stejně jako všichni ostatní. Když policie našla prázdné láhve po našem večírku, rychle dospěla k závěru, že sir Theobald nejspíše klopýtl a spadl v opilosti. Doktor to po prohlídce těla potvrdil. Prohlásil, že našel jednoznačné důkazy, že strýc zakopl, udeřil se do hlavy a při pádu si zlomil vaz. Skutečnost, že z něj byl cítit alkohol, tuto teorii ještě více podpořila.“

„Ovšem vy ten závěr zpochybňujete?“ pobídl jsem ho. Z Maughamova tónu bylo zřejmé, že se zprávou policejního lékaře zcela nesouhlasí.

„Nevím, co si mám myslet, doktore Watsone,“ odvětil nejistě Maugham. „Jde jen o to... vzhledem k tomu, jaké události následovaly... tedy, abych byl upřímný, prostě to nevím.“

„Prosím, pokračujte, pane Maughame,“ řekl Holmes.

„Jak jsem již vysvětlil, pane Holmesi, můj strýc žil sám a já a má bratrance a sestřenice jsme byli jeho jedinými žijícími příbuznými.